

Nationaal Archief
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Nummer Toegang: 2.05.32.24

**Inventaris van het archief van de Commissie tot
Regeling van de Grensscheiding tussen Nederland
en België, 1839-1846**

Versie: 04-07-2021

J.C. Beth

Nationaal Archief, Den Haag 1921

This finding aid is written in Dutch.

I N H O U D S O P G A V E

Beschrijving van het archief.....	5
Aanwijzingen voor de gebruiker.....	6
Openbaarheidsbeperkingen.....	6
Beperkingen aan het gebruik.....	6
Materiële beperkingen.....	6
Aanvraaginstructie.....	6
Citeerinstructie.....	6
Archiefvorming.....	7
Geschiedenis van de archiefvormer.....	7
Geschiedenis van het archiefbeheer.....	8
De verwerving van het archief.....	8
Inhoud en structuur van het archief.....	9
Ordering van het archief.....	9
Verwant materiaal.....	10
Beschikbaarheid van kopieën.....	10
Verwante archieven.....	10
Beschrijving van de series en archiefbestanddelen.....	11
1. Processen-verbaal.....	11
2. Kaarten.....	12
3. Ingekomen en minuten van uitgaande stukken.....	13
4. Correspondentie en verslagen.....	14
5. Bestekken.....	15

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF

Naam archiefblok:

Commissie Grensscheidingen Nederland-België

Archiefbloknummer:

Z21099

Omvang:

17 inventarisnummer(s)1,20 meter

Taal van het archiefmateriaal:

Het merendeel der stukken is in het Nederlands.

Soort archiefmateriaal:

Normale geschreven, getypte en gedrukte documenten, geen bijzondere handschriften.

Archiefdienst:

Nationaal Archief

Locatie:

Den Haag

Archiefvormers:

Commissie tot Regeling van de Grensscheiding tussen Nederland en België

Samenvatting van de inhoud van het archief:

Het archief van de Commissie tot Regeling van de Grensscheiding tussen Nederland en België (1839-1846) bevat verslagen van de vergaderingen van de Nederlandse en Belgische commissies, correspondentie, beschrijvingen van de grenzen en bestekken voor de aanbesteding van grenspalen.

Aanwijzingen voor de gebruiker

OPENBAARHEIDSBEPERKINGEN

Volledig openbaar.

BEPERKINGEN AAN HET GEBRUIK

Reproductie van originele bescheiden uit dit archief is, behoudens de algemene regels die gelden voor het kopiëren van stukken, niet aan beperkingen onderhevig. Er zijn geen beperkingen krachtens het auteursrecht.

MATERIËLE BEPERKINGEN

Het archief kent geen beperkingen voor het raadplegen van stukken als gevolg van slechte materiële staat.

AANVRAAGINSTRUCTIE

Openbare archiefstukken kunnen online worden aangevraagd en gereserveerd. U kunt dit ook via de terminals in de studiezaal van het Nationaal Archief doen. Om te kunnen reserveren dient u de volgende stappen te volgen:

1. [Creëer een account of log in.](#)
2. Selecteer in de archiefinventaris een archiefstuk.
3. Klik op 'Reserveer' en kies een tijdstip van inzage.

CITEERINSTRUCTIE

Bij het citeren in annotatie en verantwoording dient het archief tenminste éénmaal volledig en zonder afkortingen te worden vermeld. Daarna kan worden volstaan met verkorte aanhaling.

VOLLEDIG:

Nationaal Archief, Den Haag, Commissie Grensscheidingen Nederland-België, nummer toegang 2.05.32.24, inventarisnummer ...

VERKORT:

NL-HaNA, Cie. Grensscheidingen Ned.-België, 2.05.32.24, inv.nr. ...

Archiefvorming

GESCHIEDENIS VAN DE ARCHIEFVORMER

Bij Koninklijke besluiten van 12 Juni 1839, 1a E n°. 31. Geheim, en 16 Augustus 1839 no. 101 zijn de Nederlandsche commissarissen benoemd geworden, die met de Belgische commissarissen te Maastricht moesten samenkomen tot het regelen der grensscheiding tusschen Nederland en België, overeenkomstig het tractaat van den 19den April 1839. Die Nederlandsche commissarissen-demarcateurs waren: De generaal-majoor, later luitenant-generaal P. S. R. van Hooff, voorzitter, de hoofdingenieur van den waterstaat E. de Kruyff, de districts- en militiecommissaris te Maastricht Kerens van Wolfrath, de directeur der belastingen in Luxemburg M. Fock en de ingenieur van den waterstaat in Luxemburg Wirz. De inspecteur van den waterstaat A. Goekoop, die bij het eerstgenoemde besluit is benoemd geworden heeft geene zittingen bijgewoond en werd bij het laatstgenoemde besluit vervangen door den hoofdingenieur E. de Kruyff.

Aan die commissarissen werd de 1ste luitenant-ingenieur A. E. André de la Porte als amanuensis toegevoegd, terwijl zij van de diensten van een bekwaam landmeter of landmeetkundige mochten gebruik maken.

De commissarissen-demarcateurs moesten aanvankelijk de artikelen 1, 2 en 4 van het tractaat van 19 April 1839 tot grondslag van hunne werkzaamheden nemen en hunne taak bepalen tot het regelen en behoorlijk beschrijven van de lijn van afscheiding van België met het Limburgsche en Luxemburg, dat aan den Koning der Nederlanden, Groothertog van Luxemburg verbleef, mitsgaders van het rayon der vesting Maastricht, op den voet van het overeengekomene bij de artikelen 2 en 4 van het genoemde tractaat. Indien geschillen over de grenzen van Noord-Brabant en Zeeland met die van Antwerpen en Oostne West-Vlaanderen en van de grens tusschen Limburg en Luik zouden ontstaan, dan zou nader worden overwogen, wat alsdan te doen zou zijn. (Instructie, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 12 Juni 1839, 1 a E, Geheim, missive van den minister van Buitenlandsche Zaken van 13 Juni 1839 no. 22.) Latere opdrachten dienaangaande zijn dan ook aan de commissarissen gegeven.

Tengevolge van de grensovereenkomst van 8 Augustus 1843, met België gesloten, zijn die Nederlandsche commissarissen van hunne functiën ontheven geworden.

De Belgische commissarissen-demarcateurs zijn bij besluit van den Koning der Belgen van 27 Juni 1839 benoemd geworden, met name: de brigade-generaal Prisse (voorzitter tot Juni 1843), de kolonel der genie Jolly (die van 8 Juni 1843 af als voorzitter is opgetreden), de president eener rechtbank Berger, de inspecteur der bruggen en wegen Vifquain, de directeur der belastingen te Luik Grandgagnage en burggraaf Ch. Vilain XIV.

Na de totstandkoming der grensovereenkomst van 8 Augustus 1843 moest worden overgegaan tot het plaatsen der grenspalen overeenkomstig de bepalingen, vastgesteld in het bij die overeenkomst gevoegde reglement, door daarvoor te benoemen commissarissen. Door het Nederlandsche gouvernement werd de voormalige voorzitter der opgeheven Nederlandsche commissie van demarcateurs P. S. R van Hooff bij Koninklijk besluit van 4 December 1843 no. 67 tot commissaris van de afpaling der grenzen benoemd, aan wien de kapitein-ingenieur A. E. André de la Porte en de luitenant-ingenieur W. F. G. L. van Hooff ter assistentie werden toegevoegd, die beiden in het laatst van het jaar 1846 zijn vervangen door den kapitein der artillerie C. H. G. Steuerwald. Van Belgische zijde is de generaal der genie Jolly belast geworden om met den Nederlandschen commissaris samen te werken.

GESCHIEDENIS VAN HET ARCHIEFBEHEER**DE VERWERVING VAN HET ARCHIEF**

De rechtstitel is (nog) onbekend

Inhoud en structuur van het archief

ORDENING VAN HET ARCHIEF

De bescheiden der genoemde commissarissen-demarcateurs zijn hierachter in den inventaris onder de nummers 1-16, die van den commissaris voor de afpaling der grenzen (abornement) onder de nummers 17-19 beschreven.

Verwant materiaal**BESCHIKBAARHEID VAN KOPIEËN**

Inventarisnummers van dit archief zijn niet in kopievorm beschikbaar

VERWANTE ARCHIEVEN

- Ministerie van Buitenlandse Zaken: Ratificaties, 1813-1940, toegang 2.05.02
- Commissie Grensscheidingen Nederland-Pruisen-Hannover, 1816-1828, toegang 2.05.32.23
- Ministerie van Buitenlandse Zaken - Kaarten Grensregelingen, toegang 4.BUZA

**BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN
ARCHIEFBESTANDELEN****1. PROCESSEN-VERBAAL**

- 1-3** Processen-verbaal der zittingen van de vereenigde Nederlandsche en Belgische commissiën, te Maastricht gehouden.
1839-1843 3 pakken
- 1** Nos. 1-126. 1839 Juni 30-1840 December 31
- 2** Nos. 127-207. 1841 Januari 4-1842 Februari 18
- 3** Nos. 208-273. 1843 Februari 23-October 3
- 4** Processen-verbaal der zittingen van de Nederlandsche commissie. Nos. 1-223.
1839 Juli 1-1843 Augustus 9 1 pak
- 5** Gelithographeerde afdrukken van de processen-verbaal, houdende beschrijving der grenzen tusschen Nederland en België en tusschen Luxemburg en België.
1843 2 stukken

2. KAARTEN

- **Minuten der kaarten van de grensperceelen tusschen Nederland en België van de Pruisische grens af tot de rivier de Maas.**
De kaarten van de grensscheiding tusschen de grenspalen 45 en 49 ontbreken
Voorheen beschreven als inv.nr. 6
Aan te vragen als 4.BUZA AVIII6
- **Minuten der kaarten van de grensperceelen van het rayon van Maastricht, met eene kaart van den weg van Maastricht naar Maaseyck.**
Voorheen beschreven als inv.nr. 7
Aan te vragen als 4.BUZA AVIII7
- **Minuten der kaarten van de grensperceelen van de rivier de Maas af tot aan de rivier de Schelde.**
1 pak
De kaarten van de grensscheiding tusschen de grenspalen n°. 106 en 126 ontbreken
Voorheen beschreven als inv.nr. 8
Aan te vragen als 4.BUZA AVIII8
- **Kaarten van de grenspercelen van de Maas bij Stevensweert tot Budel.**
1843 29 bladen
Voorheen beschreven als inv.nr. 8A
Aan te vragen als 4.BUZA AIX20
- **Minuten der kaarten van de grensperceelen van de rivier de Schelde af tot aan zee.**
Voorheen beschreven als inv.nr. 9
Aan te vragen als 4.BUZA AVIII9

3. INGEKOMEN EN MINUTEN VAN UITGAANDE STUKKEN

- 10-12** Brieven, ingekomen bij de Nederlandsche commissie
1839-1843 3 pakken
- 10** Nos. 1-205 1839 Juni 17-1840 December 23
11 Nos. 206-428. 1841 Januari 3-1841 December 25
12 Nos. 429-602. 1842 Januari 3-1843 October 25
- 13-15** Minuten van brieven door de Nederlandsche commissie verzonden.
1839-1843 3 pakken
- 13** Nos. 1-220. 1839 Juni 19-1840 December 24
14 Nos. 221-480. 1841 Januari 6-1841 December 30
15 Nos. 481-754. 1842 Januari 4-1843 December 6
- 16** Agenda dier ingekomen en verzonden brieven.
1839 Juni 17-1843 Januari 10 1 band
- 20** Agenda van ingekomen en uitgaande stukken met verwijzing naar berging in portefeuilles, met gedeeltelijk afschriften van uitgaande stukken en aantekeningen van latere datum
1843-1847, 1896 1 pak
Verkregen van Ministerie van Buitenlandse Zaken in 2003.

4. CORRESPONDENTIE EN VERSLAGEN

- 17** Correspondentie van den Nederlandschen commissaris voor de afpaling der grenzen.
1843 November-1852 Januari 1 pak
- 18** Verslagen der zittingen van den Nederlandschen commissaris met den Belgischen commissaris voor de afpaling der grenzen.
1846 September 17-1847 Juni 1 1 pak

5. BESTEKKEN

19

Bestekken voor de aanbesteding van grenspalen.
1843 December 2

1 omslag